מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

מתני' נפל הבית עליו ועל אשתו יורשי הבעל אומרים אשה מתה [ו]ראשון ואחר כך מת הבעל יורשי [ז] אשה אומרים בעל מת ראשון ואחר כך מתה אשה בית שמאי אומרים יחלוקו ובית הלל אומרים [א]נכסים בחזקתן כתובה בחזקת יורשי הבעל נכסים הנכנסין והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב:

נפל הבית עליו ועל אשתו כו' ב"ה אומרים נכסים בחזקתן. תימה למ"ד בגמרא בחזקת יורשי האשה אמאי לא חייש להו בהדי נכסים הנכנסים והיוצאין עמה ולמ"ד בחזקת יורשי הבעל אמאי לא תני לה בהדי כתובה ואיכא למימר דלא שוו בטעמייהו (כ) כדפרישית בסמוך: **ובית** הלל אומרים נכסים בחזקתן. קשיא לר"י מ"ש דהכא אמר נכסים בחזקתן ומפרש בגמ' בחזקת יורשי האשה ואילו בסיפא תנן נפל הבית עליו ועל אמו אלו ואלו מודים שיחלוקו ואמאי הוה ליה למימר (ג) כמו התם נכסים בחזקתן דהיינו בחזקת יורשי האם כדפי' בגמרא ותירץ דהאי תנא ס"ל יורשו הבעל דרבנן ולכך לא הוי אלא בחזקת יורשי

מתני' נפל הבית עליו ועל אשתו יורשי הבעל אומרים אשה מתה [ו]ראשון ואחר כך מת הבעל יורשי [ז] אשה אומרים בעל מת ראשון ואחר כך מתה אשה בית שמאי אומרים יחלוקו ובית הלל אומרים [א]נכסים בחזקתן כתובה בחזקת יורשי הבעל נכסים הנכנסין והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב:

גמ' מי היינו אפי' סברת להו כב"ש אבל מ"מ לא קתני לה בריש ועוד קשה לו לטעם דמחמת קורבה (ס) לא למה יהא יותר בחזקת הכן מבחזקת שאר יורשי האם והלא הם בחיים מחמת קורבה אלו כמו אלו ור"י מירץ דגבי הבעל יש לחשוב יותר בחזקת האשה לפי שכמו שדרך האשה (ו) מתה קודם בעלה כך דרך הבעל למות קודם האשה ולא יירשנה ואין זה פורענות ולכך לא סמכה דעתה כולי האי אבל גבי כן ואם לאם מת לפני האם הוי פורענות לכהי תקינו הכא גבי נפל הבית עליו ועל אמו שיהו (ו) בחזקתה לפי שהוא עתיד ועומד לירש את אמו יותר ממה שהוא עתיד הבעל לירש את אשתו: **ובית** הלל אומרים נכסים בחזקתן. קשיא לר"י למ"ד בגמרא בחזקת יורשי הבעל למה ליה טעמא דחזקתן תיפוק ליה שאינם יכולין להיות בחזקת יורשי האשה לפי שהיא צריכה שבועה על כתובתה ואין אדם מורים שבועה לבניו כדאמרי רב ושמואל בפ"פ כל הנשבעין (שבועות דף מח.) וקי"ל כותייהו ובשלמא לב"ש דאמר יתלוקו (מ) שאני בחזקת יורשי האשה אין להקשות כלום דאין אדם מורים שבועה לבניו דהא אית להו אית להו בית הלל דאמרי יחלוקו ומן הדין אדם מורים שבועה לבניו כדאמרינן בפרק כל הנשבעין (שם.) וגם לר"מ [דאמר] בחזקת יורשי האשה ליכא לאקשויי מידי דהא אית ליה בפרק כל הנשבעין (שם.) דאדם מורים שבועה לבניו ופליג אדב' ר' יוחנן דהכא מסתמא לא פליג אדב ושמואל בהתם ומצינו למימר כגון שפטרה משבועה אבל לא משמע הכי אבל י"ל דהיא הנותנת (שם) משום שהנכסים בחזקת הבעל ואינם בחזקת יורשי האשה לא (י) יוכל להורים שבועה לבניה ולא יטלו יורשי האשה כלום אבל אם היו בחזקת יורשי האשה אז הוה אמרי' שיש לה הכל דהא איכ שהיו מוחזקין בממון שבועה כזו יכולה להורים לבניה בממון ולא אמרינן אין אדם מורים שבועה לבניו דהא לב"ש נמי הואיל והיא מוחזקת בממון מטעם דכל העומד לגבות וכו' לא אמרינן אין אדם מורים שבועה לבניו אבל ליכא לשנויי כגון שיחד לה קרקע בד' מצרנהא דפטורה משבועה כדאמרי' בריש אע"פ (כתובות דף נה.) דלא"כ כי מקשה מכמה פ"(בריתות) בפ' כל הנשבעין (שבועות דף מח.) *ופריך נמי מברייתא דמוקי (כ) כב"ש דאינם נשבעין בפרק כל הנשבעין (שם פב.) אלא משום דחייש לבניו דלמא מתפיס לה לרבי והייט כגון שהלך למ"ה דלא מתפיס לה לרבי אבל נפל עליו כו' שהוא לפתע פתאום ליכא למיחש להתפסת לרבי ואין נראה לר"י כי אמה אין לחוש שתפסה מחיים דאדמונה נזונית (כתובות לו. ושם) *אלמנה שתפסה מטלטלין למזונותיה מה שתפסה תפסה ואמרינן דהייט למזונותיה אבל לכתובה מפקינן מינה ומיירי כגון שתפסה מחיים דאמרי' בפרק הכותב (שם פב.) (ל) התפיסה לאחר מיתה לאו כלום היא ומה אין לנו לחוש לתפיסה מחיים ואמרינן נמי בהשולח (גיטין ד' לה. ושם) *רב לא מגביה כתובה לארמלתא דחיים לבדרי: **נכסים** בחזקתן. ביבמות פרק החולץ (דף לח.) ובכתובות פרק האשה שנפלו (דף פ: ושם) (מ) מתה מה יעשו בכתובה ובנכסים הנכנסים והיוצאים עמה ב"ש אומרים יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב וב"ה אומרים נכסים בחזקתן ופי' רש"י כי היכי דפליגי הכא אמורלי בגמרא הוו פליגי התם ובחזקתן היינו למר דאית ליה ואמר דאית ליה ואין נראה לר"ת דלא דמיא כלל מתני' דהתם לגבי דהכא דהא התם לא פליגי ב"ש אלא מנכסי מלוג ולא אכתובה כדדייק התם בגמרא מדקתני יורשי הבעל עם יורשי האב מ"כ יורשי האב ודאי דהיינו בנכסי מלוג אבל בכתובה ב"ש מודו לב"ה ואילו הכא פליגי ב"ש אפי' בכתובה מדקתני יחלוקו סתמא ולא קתני עם יורשי האב כי התם והיינו טעמא דלא דמיא כלל דהכא לדהתם (נ) דבהא ודאי אין כח ליורשי הבעל דהא מיד כשמת הויא לה כמו שנגמרה כבר כתובתה והויא לה כפקר לאימור מתה ראשונה ולכך יחלוקו אבל התם כשמת הבעל קם היכם תחתיו וזקוקה לו ולא הויא כמי שנגמרה כתובתה דעד אחר מליגה אין לה כלום ולהכי יש להו כח ליורשי הבעל ומודו כולי עלמא שהנכסים שלו בחזקת יורשי הבעל דלא פליגי אלא בנכסי מלוג אבל בכתובה ובנכסי אין בחזל לא שלא נתנה כתובתה לגבות מחיים אבל הכא אית להו דיחלוקו מטעם דשטר העומד לגבות כגבוי דמי ולכך אין לחלק בין נכסי אין בחזל לכתובה ועוד אמר דע"כ לא פליגי התם בחזקת מי כי הכא דא"כ תקשה לך למ"ד הכא בחזקתם יורשי האשה א"כ התם נמי הוו נכסי אין בחזל יותר בחזקת יורשי האשה ב"ש דלא אמרינן יחלוקו א"כ הוו נכסי אין בחזל יותר בחזקת יורשי האב ודאי דהיינו בנכסי מלוג אבל בכתובה ב"ש מודו לב"ה ואילו הכא פליגי ב"ש אפי' בכתובה מדקתני יחלוקו סתמא ולא קתני עם יורשי האב כי התם והיינו טעמא דלא דמיא כלל דהכא לה